

Nro. 21.

A' FELS. CSASZAR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Martius 12-dik napján 1813-dik
esztendőben.

Prusszia.

Valami magános levelekben, mellyek Februárius
26-dikán indultak Berlinből, ezeket olvassuk az
akkortájban ott folyt környúlállások feől: —,

„A' Castiglionei Hertzeg (*Augereau*) ma reg-
gel útnak indúlt innét Páris felé. Marschal St.
Gyrre bízta itt a' vezérséget. A' Vice-Király
még *Cöpnickben* van, a' hol tegnap reggel
heves öszszesapás történt az előljáró seregek
között, melly után sebesekeet hozó szekerek ér-
keztek ide Berlinbe. A' Vice Király, mint mond-
ják, lövést kapott a' kalapján. Az Oroszok *Zel-
lin* mellett az *Oderán* hidat tsinálván, gyanítha-
tó, hogy innen nagyobb erővel akarnak Berlin

és seregeket állíttatott - ki. Nem tsak hogy a városból kitakarodtak a Kozákok, de sőt a kapu előtt is megtámadtatta őket a Fr. Marschal és elkergettette onnét. Mind két részről estek - el és sebesedtek - meg néhány emberek. A történet után bezárattattak és számosabb vígyázókkal rakattattak - meg a város' kapui. Már most tsak a tornyokról lehetett messzire látni a Kozákokat. A Berlini őrző sereg még 21-dikben is fegyverben állott. A Kozák csoportot, melly a város mellett meg jelent vala, mintegy 2000 emberekre számlálják. Febr. 21-dikén estvére 2000 Frantzia gyalogok, 22-dikben 1000 lovasok érkeztek - meg Frankofuttumból Berlinbe; 23-dikben pedig 10 ezeret vártak ugyan onnét. Maga a Vice - Király is megérkezett 22-dikben délután, és a Castiglionei Hertzeghez szállott - bé; 23-dikben az ellenség' recognoscirozására menvén a városból egy Frantzia tsapat, ekkor tsak valami gyenge vagdalkozás történt. Az ellenséges fő hadi szállás 23-dikben Berlintől 3 órányira Dahldorf nevű faluban vólt."

* * *

A Pruszsiai Országlószék' meghívó Proklamátziója a szabad seregeknek felállíttatások eránt olyan foganatos volt, hogy tsak Berlinből 8000 önkéntvállalkozottak mentek - ki, nem tsak ifiak, hanem 30 és 40 esztendős emberek is. —

Még a Dikastériálisták között is oly nagy mértékben főrrani kezdett a hazafi buzgóság, hogy ezekre nézve szükségesnek ítélte a Status Cancellarius *Hardenberg* Breszlauban Mártzius 2-dikán kihirdettetni a Király' nevében, hogy

8 Felsége a' katonák közzé való szabad bélépést csak azoktól a' polgári tisztektől várja, a' kik arra önként való vagy belső vágyódás által indítatván fel, oly ifjú erővel és erős testel vannak a' természetől megajándékozotva, a' milyen terhes táborozásnak kiállására elmúlhatatlanul megkívántatik: melyhez képpest az otthon maradókra sem háromlik semmi gyalázat azért, hogy hadi szolgálatra nem határozták magokat, annyival is inkább, minthogy azoknak a' tisztviselőknak dolgaikat is, a' kik fegyvert fogtak, ezeknek távollétek alatt az otthon maradók fogják tenni, 's a' többi.

Generális *York*, a' Napkeleti Pruszsiai és Pruszsus Lithwániai Kormányozó (a' ki a' Pruszsiai ármádával elpártolt volt Marschal Macdonaldtól) az általa organizáltatódó seregekre nézve egy Proklamatiót intézett a' lakosokhoz, mellynek elején ezek fordulnak elő: —,

„A' nemzet' öszszegyülekezett Képviselői, a' közönséges Felkelő (*Landwehr*) seregen kívül, az én kívánságomra, az ármádának még egy nemzeti lovas sereg által lejendő neveltetését is meghatározták. Májor *Lehnsdorf* Úr, Pruszsziának egy esmeretes és tiszteletes rendje és karja, kívánságom szerént magára vállalja ezen nemzeti lovasságnak organizátióját, 's ki fogja hirdetni azt, a' mi annak további elintéztetésére szükséges leszen, 's a' többi.“

Warschawi Nagy Hertzegség.

Sándor Császár Hertzeg *Kutusow* által kísértetvén, Febr. 24-dikén megérkezett *Kilischba*, 's reménleni lehetett a' készülletekből, hogy ott fog

néhány napokat eltölteni. A' Winzingerode és Miloradovits seregeik is itt takarodtak által, meglehetősen számmal folytatván útjokat a' tsatázó mezők felé.

Ezen Nagy Hertzegségben nevezetes verekedés történt a' *Warte* vize mellett még Febr. 12-dikére vírradó éjjel Lengyel Generális *Judrovitsch* és az Orosz Generális *Czernitshew* vezérlése alatt lévő Oroszok között. A' *Warte* vize bal partján *Zircke* nevű város mellett véletlenül meglepték az Oroszok a' mondott éjjel a' Lengyeleket. A' Kozákok leg nagyobb sebességgel de a' mellett leg nagyobb tsendességgel tették mozdulásaiakat. Már olvadás lévén a' keresztül fokadozott, vagy jukadozott, jég' hátán, életeknek veszedelmeztetésével vitte által Oberster *Jfremow* a' vezérlése alatt lévő Kozákokat. Deszkákat rakván a' jégre, ezeken vezették egyenként által lovaikat. A' nevezett Oberster' brigádja egy órának eltélése alatt egészen általköltözvén a' bal partra, a' Posen, Pinne, és Meseritz felé menő utakat azonnal elfoglalta, a' nélkül, hogy a' városban lévő Lengyel őrző sereg leg kissebbet észébe vett volna, mind addig, míg éjfélutánni 2 órakor az Orosz ágyúk jelt adván, a' tsatázást leg előbb is azok az Orosz tsapatok, mellyek még a' *Warta* jobb partján állottak, elkezdették, és egy 50 emberekből álló szélső vígyázó tsapatot összevagdaltak, 4 emberen kívül, kiket elfogtak. Azók között, a' kik már a' vizen által mentek vala, Major *Pouschnin* az erősség nélkül való városba egy Kozák tsapattal bérohanván, a' magokat kétségbeesett módon védelmező Lengyelek között a' *Warte* vi-

zén lévő felvonó hidhoz útat csinált, 's azt lebo-
tsáttatván, azon, a' még túl lévő Orosz seregek
is azonnal által jöttek, 's a' verekedésnek nem
soká egészen véget vetettek. Azok a' Lengyel
tsoportok, a' mellyek a' városból elfutván, *Pinn-*
ne felé próbáltak megmenekedni, az arra felé
menő utakat elfoglalt *Hertzeg Kantagurin*
Kozák Regementjének kezére kerűtek. *Hertzeg*
Judrovitschon és a' fián kívül 30 tisztet és 900
közembert fogtak - el az Oroszok; 1000 lovat
nyertek prédába. Az Oroszok 12 elesett és több
megsebesedett embereket vesztek. A' Lengye-
lek' vesztesit pedig többre teszik 1500 embernél.
— (Ezeket magános tudósítások után adta - ki a'
Breszleui újság).

Orosz Birodalom.

Az Orosz ármádánál ilyen hadi tudósítások
hirdettettek - ki *Brombergben*, a' *Vistula* bal part-
ján, Febr. 15-dikén; —,

„*Admirális Tschitschagow* *Thorn* kö-
rűl egy recognoscirozást tévén, 's magát a' *Gen.*
Langeron seregeivel özsze tsatolván, által tet-
te fő hadi szállását ide *Brombergbe*. A' *Thorn-*
ban lévő ellenséges őrző sereg, hogy *Bromberg-*
nek elfoglaltathatását megakadályoztathassa, egy
kiütést próbált, de vissza veretett; melyhezkép-
pest azt sem akadályoztathatta - meg, hogy az
itt lévő *Frantzia* nagy magazinmokat el ne fog-
laljuk. *Posennek* elfoglalása is, feles segedelem
kútfejekre vezérlett bennünket. —

„*Admirális Tschitschagow* azt kívánta egy
időtől fogva, hogy egészségének gyengeségére
nézve tehesse - le a' vezérséget. Császár ő Felsé-
ge meg adta néki az ő kívánságát, 's *Barklai de*

Tollyt nevezte helyébe; a' ki ma megérkezett ide *Brombergbe*."

A' *Moskai* fő Kormányozóhoz Gróf *Ras-tophinhez* olyan parantsolatot küldött *Sándor* Császár Nov. 14-dikén, hogy az Orosz birodalomban maradott ellenséges ágyúk *Moskau*-ba hordattatván, tsináljanak egy borostyán koszorúval körülvétetet *Pyramist* azokból.

Leg újabb újságok.

A' *Neufchateli* Hertzeg Adjutánsa *Mártzius* 7-dikén *Dresdán* utazván által, azt a' hivatal szerént való tudósítást hozta oda, hogy *Berlint* azt a' *Frantzia* seregek *Mártz.* 4-dikén oda hagyták. A' *Vice-Király* 6-dikban *Wittembergába* várattatott:

Az Oroszoknak *Berlinbe* való beérkezésekkor mingyárt az első szempillantatokban, mikor a' *Frantziák* még oda sem hagyták volt egészen, ilyen napi parantsolatot hirdettetett ott ki *Generális Czernitschew*: —,

„*Napi parantsolat.* — „Mínthogy az ő *Orosz Cs. Felsége* Adjutánsa *Gen. Czernitschew* azon szempillantatban nyomúlt - bé a' városba, mikor azt a' *Frantzia* seregek még egészen el nem hagyták: tehát bizonyossá tétetnek a' lakosok, hogy a' város tsendessége és bátorsága tsakugyan így is telyességgel meg nem zavartatik az *Orosz seregek* által, a' melly végre *Máyor Puschkin* úr előrevalóképpen városi Komendánsá neveztetvén, reménli az *Orosz vezér*, hogy a' polgárok örvendező indulattal fogják fogadni a' beérkezendő *Orosz seregeket*, különösen pedig, hogy semmi ellenséges tulajdont, és semmi féle ellenséges személyeket magoknál el nem titkolnak.

Költ *Berlinben* *Mártz.* 4 dikén, 1813."